

Planter, Kvæg

Sådan sår du majs

Vent med at så majs, indtil jordtemperaturen som gennemsnit over et døgn har passeret 8 gr. C i 10 cm dybde og vejrudsigten samtidig lover fortsat stigende temperaturer. Så med præcis samme rækkeafstand, men så ikke i hjulspor.

Viden om

 26. marts 2020
 Opdateret Kl. 09:17

Antal sidebesøg: 758

Såtidspunkt for majs

Majs sås når døgngennemsnittet for jordtemperaturen i 10 cm dybde har passeret 8 °C, og vejrudsigten lover fortsat stigende temperaturer.

På mild jord i kystnære områder kan såningen normalt begynde midt i april. Inde i landet og på køligere lokaliteter bør såningen udsættes til sidste halvdel af april. Konventionel majs bør i hele landet være sået inden udgangen af april, såfremt døgngennemsnittet for jordtemperaturen i 10 cm dybde har passeret 8 °C, og **vejrudsigten** har lovet fortsat stigende temperaturer. Du kan også se DMI's jordtemperatur for lokaliteten af din mark i FarmTracking.

Køligt vejr og større mængder regn lige efter såning kan skade majsens varigt. For hver dag såningen udsættes efter det optimale tidspunkt, tabes der udbytte - dog mindst i begyndelsen. Udsættes såningen af majs med eksempelvis en, to eller tre uger i forhold til det optimale, så har det i forsøgene kostet henholdsvis 200, 800 og 2.000 foderenheder pr. ha.

Såmaskiner

Enkeltkornssåmaskiner – et velegnet system

Med enkeltkornssåmaskiner kan frøene placeres i præcis dybde og med ensartet afstand i såsporet. Derudover kan startgødning placeres korrekt i forhold til majsfrøet - 5 cm under og 5 cm ved siden af. Moderne enkeltkornssåmaskiner kan også graduere udsædsmængden med en egnet terminal. Maskinen egner sig til såning af majs til helsæd, kolbemajs og kernemajs. Der kan sås med 50 eller 75 cm rækkeafstand. Majs til kolbemajs eller kernemajs skal høstes med et plukkebord og skal derfor sås med 75 cm rækkeafstand.

Radsåmaskiner – et mere usikkert system

Majs til helsæd kan også sås med en radsåmaskine med skiveskær og gødningsudstyr. Der skal være fokus på, at såmaskinens udmadersystem kan udmade frøene jævnt, så afstanden mellem majsfrøene bliver ensartet. Den bliver dog aldrig så ensartet som ved enkeltkornssåning. Rækkeafstanden bør maks. være 50 cm. Vær meget omhyggelig med indsåningen.

Erfaringerne med radsåmaskiner er, at det er vanskeligt at ramme det rigtige plantetal, og at det ikke er muligt at placere startgødningen korrekt.

Sådybde

Majs skal sås i 4 til 5 cm dybde, målt fra jordoverfladen under trykrullen til underkanten af frøet. Sås tidligt i et fugtigt såbed, eller sås små frø, kan sås i mindst dybde. Er såbedet tørt eller knoldet, øges sådybden, så frøet får kontakt med fugtig jord.

Billede 1:

Billede 2: Billede 1 og 2, Tjek frøafstand og sådybde efter alle såhuse flere gange under såningen. Amazone har udviklet en handy plade (billederne), der kan skrabe jorden væk over frøene i såsporet, og måle frøafstanden og måle sådybden. Pladen kan købes hos Brøns Maskinforretning ApS i Skærbæk tlf.: 74753112

Samme afstand mellem alle rækker

Kontroller, at afstanden mellem de enkelte såskær er præcis den samme, for eksempel 75 cm. Afstandene mellem rækker SKAL være fuldstændigt præcis den samme mellem alle rækker, så majs kan renses. Forskellig afstand mellem rækkerne gør det umuligt at rense tæt på majsrækkerne.

Korrekt såning

Såningen skal udføres med stor omhyggelighed og med en korrekt indstilling af såmaskinen. Uens såning har i forsøg kostet op til 1.200 foderenheder pr. ha. Husk at kontrollere, at så- og gødningsskær har den rette placering.

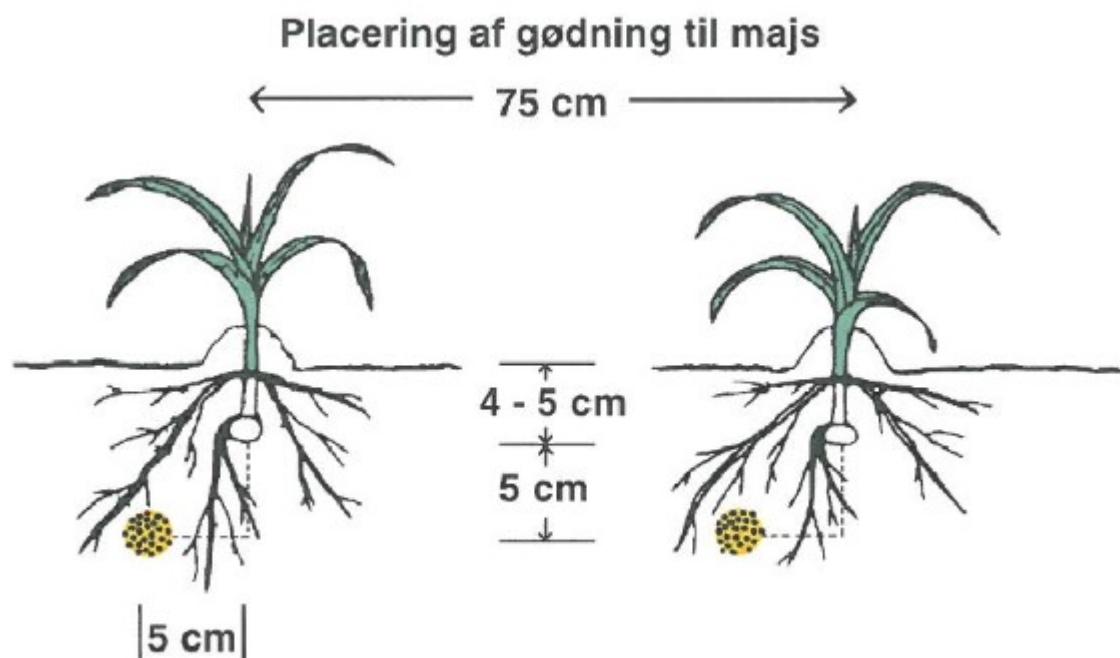
Tips om såning

- Fremkørselshastigheden må ikke være hurtigere, end at frøene placeres ensartet med den planlagte frøafstand. Uens planteafstand er tegn på for stor hastighed, eller at maskinen ikke er indstillet korrekt. Bemærk at høj hastighed kan medføre dybe såriller.
- Såsporet skal være spids i bunden, så frøet kan kile sig fast og ikke trille rundt i såsporet, som det kan, når såsporet har en flad bund.
- Brug sporryddere – især vigtig ved pløjefri dyrkning af majs.
- På såmaskiner med afstrygere, tjekkes afstrygerne i såhuset, når du skifter sort eller frøparti.
- Undgå alle former for frøspild, når frøene hældes i såmaskinen og ved foragre og agerrender. Det lokker fugle til.
- Såning i hjulsporene efter traktor eller såmaskine kan medføre mangelfuld fremspiring og dårlig vækst, især ved såning i et fugtigt eller et meget tørt såbed. Det er en bedre løsning at erstatte de brede hjul med tvillingehjul med afstandsring, hvor de to hjul kører på hver sin side af rækken. Afstanden mellem yderkanten af dækket og såsporet skal være mindst 10 cm (se billedet nedenfor).

Billede 3. Billedet viser et eksempel på korrekt hjulmontering ved såning af majs på både traktor og såmaskine. Hjulene er monteret, så der ikke sås i hjulsporene. Med en rækkeafstand på 75 cm skal sporvidden mellem de inderste hjul være 1,5 meter. Sporvidden mellem de yderste hjul skal være 3,0 meter. Afstandene er fra midthjul til midthjul. Foto: Martin Mikkelsen, SEGES Innovation.

Startgødning

Figur 1. Skitse: For at startgødning skal virke, skal den placeres 5 cm under og 5 cm ved siden af frøet. Det vil sige, at startgødningen skal ligge i cirka 10 cm dybde. Kilde: Dyrkning af grovfoder, 6. udgave, Landbrugsforlaget.

Afstandene kontrolleres jævnligt under såningen. Anvendes flydende startgødning skal man være opmærksom på, at væsketrykket er tilstrækkeligt højt til, at alle non-dryp ventiler lukker op, se artikel [Kontrollér at alle majsrækkerne får flydende gødning ved såning](#).

Strategi for anvendelse af startgødning

- Placer den mængde fosfor, der er plads til op til 15 kg fosfor pr. ha uanset om gyllen nedfældes traditionelt eller placeres under såsporet. Spotplacer startgødningen. Brug NP-gødninger med kvælstoffet langt overvejende på ammoniumform.
- Er der plads til mindre end 7 kg fosfor pr. ha, bruges en samgranuleret og mindre koncentreret gødning f.eks. NP 8-16 eller en flydende gødning f.eks. NP 17-7, NP 20-5-0 eller NP 20-3-0. Prioriter marker med særligt behov for fosfor i startgødning f.eks. 1. års majsmarker, lave kølige marker, nordvendte skråninger, marker med lavt fosfortal, sandjord med et lille humusindhold, majs efter kløvergræs.
- Er der ikke plads til fosfor, kan traditionelt placeres 20-30 kg N pr. ha i NS 21-24, som i nogle forsøg har givet et positivt merudbytte. Det er kun aktuelt, hvis der ikke placeres gylle. Kvælstofgødninger med en stor del af kvælstoffet på nitratform, har ingen startgødningseffekt.
- Placer startgødningen 5 cm under og 5 cm ved siden af frøene. Placering af en mindre mængde fosfor i såsporet har i forsøgene ikke givet rentable merudbytter. Placering af gødning med meget lav pH i såsporet giver risiko for skade på planterne.
- Normalt er svovlmangel ikke et problem i majs, men på arealer, der ikke er tilført større mængder husdyrgødning i årene forud, bør der placeres 10 til 15 kg svovl pr. ha.
- Startgødning med kalium har i forsøg givet et udbyttetab – er der behov for ekstra kaliumtilførsel kan det bredspredes før eller efter såning.

Etabler vandingsspor eller kørespor

Majs betaler godt for vanding. På grovsandet jord med mulighed for vanding bør der altid anlægges vandingsspor ved etablering af majs. Når vandingssporene anlægges fra start, vil udbyttetabet kun udgøre cirka 1 til 1,5 procent, fordi naborækkerne i høj grad vil kompensere for manglende udbytte i sporet. Undlad såning i to til tre rækker, hvor vandingsmaskinen skal køre.

Vandingen kan styres med Vandingsmodulet i FarmTracking Premium, der giver mulighed for at se vandingsbehovet i de enkelte vandingsspor.

Hvis der skal udbringes gylle i vækstperioden, kan kørespor etableres. Afblændes to sårækker, er udbyttetabet 3 procent, hvis køresporene er målrettet en 24 meter slangebom, og 2 procent, hvis køresporene er målrettet 36 meter slangebom.

Forfatter: Martin Mikkelsen, SEGES Innovation

Emneord

Kernemajs

Majshelsæd og kolbemajs

Såning

Kvæg

Tema: Grovfoder til kvæg

Med temaet Grovfoder får du overblik og viden til at producere godt grovfoder til den rigtige pris, hvad enten det drejer sig om græsensilage, helsæd af korn og majs eller om halm og hø.

Publiceret: 26. marts 2020

Opdateret: 06. marts 2026

Vil du vide mere?

Torben Spanggaard Frandsen

Chefkonsulent, Grovfoder

SEGES Innovation

tsf@seges.dk

+4523339789

Henning Sjørlev Lyngvig

Chefkonsulent, Markteknik & Færdsel

SEGES Innovation

hsl@seges.dk

+4591177620

Martin Mikkelsen

Chefkonsulent

SEGES Innovation

mam@seges.dk

+4520282694

Støttet af

Planteafgiftsfonden

SEGES Innovation P/S

Tlf. 8740 5000

Agro Food Park 15

Fax. 8740 5010

8200 Aarhus N

Email info@seges.dk